

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 3. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, oemrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 3-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgie Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgie Galatti šte. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje

javni shod

JUTRI, dne 9. oktobra t. l.
ob 10. uri dopoludne
v gled dvorani Narod. doma v Trstu.

z dnevnim redom:

Ljudsko štetje.

Z ozirom na neizmerno važnost tega čina, ki se ima izvršiti do konca tega leta, vabi odbor političnega društva „Edinost“ na čim večjo udeležbo.

Odbor

pol. društva „Edinost“.

Vsi člani N. D. O. so uljudno vabljeni, da se udeležijo III. REDNEGA OBCNEGA ZBORA, ki se bo vršil danes 8. t. m. ob 8. uri zvečer v gledališni dvorani „Narodnega doma“.

Revolucija v Portugalu.

Dogodki v Lizboni.

DUNAJ 7. Listi poročajo iz Madrida: Zadnja poročila iz Lizbone pravijo, da je padel v boju 200 oseb. Zelo mnogo oseb je bilo ranjenih. Ravnatelj lista „Portugal“ se nahaja tudi med mrtvimi. Revolucionarji imajo nad 6000 pušk, ki so si jih prilastili ob osvojitvi vojašnic.

DUNAJ 7. Listi poročajo iz Kolina: Lizbonski dopisnik „Köln. Zeitung“ poroča od 5. t. m. zvečer, da so po 24 urnem boju revolucionarji zmagali. Izgube so na obeh straneh zelo velike. V mestu vlada vzoren red in izredno navdušenje. — Alfonso Costa je izjavil dopisniku, da bo nova vlada skrbela za red in da čim prej vzpostavi zvezo z unanjim svetom.

PARIZ 7. „Agence Havas“ poroča iz Lizbone: Republikanci računajo, da zmaga republika po vsem Portugalskem. Minister za unanje stvari, ki je dospel semkaj, se je izrazil zato, da se ohrani zveza z Angleško. Dosedanji ministerski predsednik Texeira de Fozza se nahaja med ranjenci. Zadel ga je košček kroglice. Republikanci so več častnikov zaprli, med temi tudi bivšega ministra za notranje stvari v ministerstvu Franco, Ayeres Ornellasa. — Vlada je prejela mnogo brzojav in pisem, v katerih se odobrava nje postopanje, med temi od generala, ki zapoveduje utrjenemu šotoru pri Lizboni. Vojni minister si je ogledal vojaške straže. — Že tri dni ni dospel semkaj pisenska pošta.

Kraljevska rodbina dospela v Gibraltar.

PARIZ 7. „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone: Govori se, da je že odpotovala jahta „Amelia“ s kraljem in obema kraljicama ter vojvodo Oportskim. Vlada je ukrenila potrebne odredbe za varstvo kralja in kraljeve rodbine. Kraljica Marija Pija se baje poda v Italijo.

GIBRALTAR 7. (Reuterjev biro). Portugalska jahta „Amelia“ je s kraljico-materjo in infantom Alfonzom dospela v tukajšnje pristanišče ob 11. uri po noči.

LONDON 7. Kakor so „Reuterjevemu biro“ poročali danes ob 1.25 iz Gibraltarja, se nahaja na jahti „Amelia“ tudi kralj Manuel in kraljica vdova Marija Pija.

LIZBONA 7. (Ag. Havas). Republikanski list „Capital“ poroča, da se je vojvoda Oportski predvčeraj med 5. in 8. uro zjutraj ukrkal na jahto „Amelia“, ki je odpelovala v Ericeiro. V istem času je kraljica Amelia z avtomobilom odšla iz Cintre v Mafro. Uro pozneje je sledila kraljica Marija Pia. Med bombardovanjem grada Necessidades v terek je kralj Manuel izšel iz palače skozi postranska vrata in se je podal v Cintro in potem v Mafro. Ob 10. uri dopoludne se je jahta „Amelia“, ki je bila pripravljena za beg, usidrala blizu Ericeire. Kraljeva rodbina se je v spremstvu 20 jezde-

cev vojaške šole v Mafri, podala v Ericeiro, kamor je dospela ob 3. uri popoldne. — Členi kraljevske rodbine so takoj z dvema gospodom v civilu in dvema damama s prtljago vred stopili v ribiške čolne, na katerih so se podali na jahto „Amelia“.

GIBRALTAR 7. (Reuterjev biro). Danes zjutraj so vse angleške vojne ladije, nahajajoče se v pristanišču razvesile zastave, istotako tudi ameriški križar „Des Moines“ in so izstrelili kraljev podrav na čast portugalski kraljevski rodbini. En častnik guvernerjevega štaba se je podal na portugalsko jahto, da pozdravi kralja Manuela. — Sodí se, da se kraljevska rodbina izkrca.

GIBRALTAR 7. Guverner se je s spremstvom podal predpol. na jahto „Amelia“ pozdravit kralja Manuela.

MADRID 7. (Uradno). — Portugalska kraljevska rodbina, obstoječa iz kralja Manuela, kraljice Amalije in Marije Pije ter infanta Alfonza, se je v Gibraltarju izkrkala z jahte, s katero je došla. Na jahti je razvita portugalska zastava. — Prebivalstvo je pripravilo kraljevski rodbini prijateljski vsprejem.

Francoski križar odplul v Lizbono.

BREST 7. (po noči). Oklopni križar „Admiral Aube“ je z vso naglico odplul v Lizbono.

Poročilo o začetku revolucije.

PARIZ 7. Semkaj dospeli monarhistični list „Diario Noticia“ od 4. oktobra je o začetku revolucije priobčil kratko poročilo, v katerem se glasi: Ob 1 uri zjutraj. Slišati je streljanje linijskih ladij od strani Campo Lide. Vozovi vozijo še po ulicah, toda po ulicah se že gibljejo oddelki čet. — Ob 1.20 zjutraj. Slišati je mnogo strelav iz pušk. 18-pešpolk je izšel iz vojašnice pod poveljstvom pomorskih častnikov. Z ladij je čuti streljanje s topovi. — Ob 2 uri zjutraj. V kraljevi palači se nahaja en polk, ki je nastavljal mitraljeze. — Oddelek municipalne garde je izšel iz vojašnice, da se namesti po ulicah. — Ob 3 uri zjutraj. Civilisti so se z avtomobilom podali tudi v arzenal kopnene armade, da ga zavzemajo s silo in se polastijo municije. Po kratkem boju jih je pregnala straža. — Ob 3.35 zjutraj. Govori se, da se je spuntalo moštvo oklopnjače „Sao Rafael“. V varstvo portugalske banke so ukrenjene velike varnostne odredbe. — Ob 4.30 zjutraj. Ministerstvo se je sestalo na posvetovanje. S tem končuje poročilo.

PARIZ 7. „Daily Chronicle“ poroča iz Lizbone: Izbruh revolucije je presenetil celo odbor republikanske stranke. Velika večina prebivalstva se je vedla nepristransko in se je le v neznamnem številu udeležila bojev, ki so se bili izlasti med kraljevimi in ustaškimi četami. Kraljeve čete, posebno municipalna garda, se je 30 ur borila vrlo hrabro, izlasti ker je bila v manjšini in jej je pomankanje navdušenja pri častniških vzelo nado v zmago. Mnogo častnikov je skrivaj simpatiziralo z republikanci, ki so se ko-nečno priključili veliki masi čet.

Poročilo pravi dalje, da je bila tudi vlada popolnoma ponesrečena od izbruha revolucije. Ustaja 3. oktobra zvečer je bila izprva udušena. Uporniki so se nato podali v topničarsko vojašnico, nakar so se pričeli puntati topničarji. Ujeli in zaprli so svoje častnike, razdelili orožje med prebivalstvo in so po že napravljenem načrtu republikancev zavzeli gospodovalno stališče s štirimi poljskimi topovi. Tudi ostale čete so prešle k upornikom, preden je zamogla vlada dovršiti nastavljanje municipalne garde. Poveljnik Lizbonski in mnogo častnikov so se ob času izbruha revolucije nahajali v Cascaesu in kralj je na čast braziljskem predsedniku maršalu Hermesu da Fonseca priredil banket. To je pomnožilo zamešnjavo in nesigurnost med kraljevimi četami.

Med tem so se pomorski častniki izkrkali, so vzeli konje izvoščekov in so jahali skozi vrste kraljevih čet, da so prevzeli vodstvo ustaških čet, katerim so do tedaj poveljevali revolucionarji. Streljanje je trajalo vso noč od ponedeljka na terek. Ob zori so se uporniki podali proti Necessidades, kjer so jih vsprejele strelne puške pešbrigade, tako da so morali bežati v največem neredu in mnogo jih je bilo tudi vjetih. Ob solčnem zahodu so pomorščaki razvili na pomorski vojašnici republikansko zastavo in razni oddelki so šli v boj proti posadki kraljeve palače. Istotako so tri vojne ladije razvile republikanske zastave in so oddale pozdravne strele. Na topničarski šolski ladiji „Dom Fernando“ se je unel hud boj, ki je končal s tem, da je bila začasno umaknjena zastava upornikov.

Križarja „Sao Rafael“ in „Adamastor“, ki sta bila v rokah upornikov, sta se po-

stavila pred admiralsko ladijo „Dom Carlos I.“ na katerem je bila še kraljeva zastava, ki pa ni hotela streljati, križarja sta odpelovala v Alcantaro in pričela streljati na kraljevo palačo iz daljave 1000 jardov. Drugi strel je odnesel kraljevo zastavo s palače, drugi strelji so zgrešili svoj cilj.

Kralj Manuel je opazoval obstreljevanje popolnoma mirno in ni hotel ostaviti palače vzlic prošnjam svoje okolice. Ko je slednjič vendar le odšel, se je smehljaj in si prižgal cigareto. Beg je bil še poniževalnejši vsled ultimatumu republikancev v terek zjutraj, ki je določil kralju rok do 4. ure pop., da se odpove prestolu.

Republikanci so iskali kralja na braziljskem križarju „Sao Paolo“, poveljnik pa jih ni pustil na ladijo. Križar „Adamastor“ je potem bombardiral poslopje ministerstva vojne in mornarice, vsled česar je bilo ubitih več uradnikov, nekoliko municipalnih gardistov in mnogo gledalcev.

Med temi so kralju zveste čete privedle na trg Dom Pedro poljske topove. Dva strela sta udarila med moštvo križarja „Sao Paolo“, ki se je takoj potem oddaljil. Nato je drugi močnejši križar bombardiral čitadelo San Jorge. Čeprav ni bombardovanje imelo nobenega uspeha, je vendar posadka čitadele snela kraljevo zastavo in razvila republikansko.

Mej tem se je unel v mestnih ulicah hud topniški boj med kraljevimi in upornimi četami, pri čemer je bil močno poškodovan hotel v Aveni da Liberdade. Kraljeve čete so zmagovale. Nočno temo so porabile v to, da so še bolj utrdile svoje pozicije.

Republika priznala ljudstvo in armada.

PARIZ 7. Ministerski predsednik portugalske vlade je v sredo popoldne tukajšnjemu listu „Daily Mail“ brzojavil sledeče: Z veseljem zamorem poročati, da je bila danes proglašena republika in da jo je priznalo ljudstvo in armada. Odstavljena kraljevska rodbina je pobežnila. Vlada je ukrenila vse potrebno, da štiti življenje kralja in njegove rodbine, ako se nahajajo na kaki inozemski ladiji ali ako ostajajo Portugalsko po kopnem. Javni red vzdržujejo republikanske vojne sile in ljudstvo. Navdušenje je nepopisno. Mnogo častnikov kopnene armade se je priključilo republikli. Več pokrajinskih mest se je z navdušenjem izjavilo za nas. Obstanek republike je zagotovljen po želji vse dežele. Republika bo spoštovala vse narodne obveze Portugalske in bo srečna, ako moralno in gmotno utrdi dobre odnose z inozemskimi narodi in zvezo z Anglijo.

V neki drugi brzojavki je ministerski predsednik sporočil, da se je guverner utrjenega šotoru pri Lizboni in bivši vojni minister general Cedeira priključil republikli.

PARIZ 7. „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone: Potem ko so člani nove vlade ko-nečno vzeli oblast v svoje roke, so se jim predstavili skoraj vsi uslužbenci. — Policija je bila razpuščena. Pri izbruhu revolucije so bile policijske postaje oplenjene. Širi se govori, da je admiral Candido Reis, provzročitelj revolucije, izvršil samomor. Proglašene republike se je izvršilo po vsej deželi brez vsacega odpora. V Oportu so vsprejeli proglašanje z velikim navdušenjem.

PARIZ 7. „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone, da se je stranka disidentov razšla. Nje vodja Alpoin se je izjavil za republiko.

Čete v pokrajinah se nadalje priključujejo republikancem. Municipalne garde so prešle k republikancem, vzlic temu so jih razorožili.

Potruje se, da sta se kralj in njegova rodbina v Ericeiri vkrcala na jahto „Amelia“ z namerom, da se odpeljejo na Angleško.

LONDON 7. Kakor poroča Reuterjev biro, je bila v Funchalu na Madeiri razvita republikanska zastava, ne da bi prišlo do kakega incidenta.

Severni kraji dežele proti republikli.

PARIZ 7. „Ag. Havas“ poroča iz Vigo: Tukaj so mnenja, da izbruhne mešč. vojna v severnih pokrajinah, kjer ima republika malo pristašev.

Prometne zveze pretrgane.

PARIZ 7. Od tukajšnjih listov na Portugalsko odposlani poročevalci brzojavljajo iz španske obmejne postaje Fuentes de Onoro, da ni od 5. oktobra odšel več noben vlak v Lizbono. Železniški uslužbenci, ki so dne 5. oktobra ostavili Lizbono, pravijo, da je bila bivša vlada tega dne še na krmilu in da so poulični boji še trajali v noči na sredo. Portugalski lokalne oblastnije obmejnih krajev niso dobile od nove vlade še nikakega obvestila. Iz okolnosti, da je brzojavna zveza še vedno pretrgana, vi-

dijo dokaz, da se monarhisti še vedno upirajo.

BRZOJAVNE VESTI.

Minister Lukacs v avdijenci pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 7. Ogr. biro poroča z Dunaja: Ogrski finančni minister je bil danes opoludne vsprejet od cesarja v privatni avdijenci. Finančni minister je cesarju obširno poročal o proračunski predlogi za leto 1911 in je izročil cesarju pismeno proračunsko predlogo. Avdijenca je trajala eno uro, nakar se je minister podal v ogrsko ministerstvo.

Najnovejša nasilstva Gregorčič-Pajerjeve strahovlade.

Ko je Gregorčič-Pajerjeva večina v zadnjem zasedenju goriškega deželnega zbora razveljavila mandate slovenskih veleposestnikov, smo mislili, da je s tem dosegla rekord parlamentarnega nasilstva in da više ni možno več. Ali kruto smo se varali v tem svojem domnevanju.

Orožarna Gregorčič-Pajerjevih nasilstev je pač neizcrpna, kajti nudi nam ob vsaki možni priliki nova nasilstva. Po verdiktu volilcev, slovenskega veleposestva, slovenskih mest in trgov in kraških kmečkih občin smo menili, da bosta Gregorčič-Pajer vendar enkrat respektirala jasno izraženo voljo naroda z odobrenjem izvršenih volitev. Namesto tega pa se je Gregorčičeva strast še bolj razpalila. Kakor razvidno iz včerajšnjega poročila o zadnji seji goriškega deželnega zbora, sta Gregorčič in Pajer na tem, da se svojimi poslušnimi pristaši razveljavita vse mandate nasprotne jima slov. manjšine, oziroma sta en mandat (Gabrščekov) že razveljavila.

Glede slov. veleposestva se ponavlja stara igra. Iste pretveze — ker o razlogih niti govora ni — naj služijo sedaj, da se izvolitev slov. veleposestnikov zopet razveljavi. Kajti ni dvoma, da je odstop volilnih spisov verifikacijskemu odseku le predigra za pozneje razveljavljenje! Gospodje so hoteli le formalno malo lepše postopati, nego zadnjič, ko so kar naravnost in brez vsacih daljnih formalnosti volitev razveljavili.

Sodeč po tem postopanju bi se mislilo, da je vprašanje drugih volitev, ki so bile zadnjič brez vsacih oporekanj potrjene, jasno, in to tem več, ker sta bila dr. Gregorin in Gabršček izvoljena s še večjo večino, nego na prejšnjih volitvah. Ali tu se je zgodilo nekaj nečudenega in gorostasnega. Ukljub konstataciji poročevalca, da je bila izvolitev d.ra Gregorina pravilno izvršena, je predlagal dr. Gregorčič v svoji politični strasti, da se tudi ta volitev izroči verifikacijskemu odseku, ki naj preiskuje, je-li dr. Gregorin vreden, da sedi v goriškem dež. zboru?

Povod Gregorčičevi trditvi, da je dr. Gregorin nevreden te časti, je dal govor tega poslednjega na shodu v Dutovljah, kjer je z ostrimi besedami in s poznano drastično prisposobdo žigosal postopanje Gregorčičeve stranke in nje popustljivost proti Italijanom na škodo slovenske večine v deželi, katera poslednja dobiva deželne podpore v veliko manjši meri, nego Italijani, ki so manjšina v deželi! Ta opravičena kritika nasprotnih političnih strank naj bi bila torej — po dr. Gregorčičevih nazorih — tako žaljenje — institucije deželnega zbora, da bi se moralo d.ra Gregorina smatrati kakor nevrednega, da bi sedel v tej zbornici!

Dr. Gregorin pa ni zlostavljaj deželnega zbora kakor takega, ampak le obsojal stranke in njih posamične člane! To, da sta sedaj Gregorčič in Pajer v večini, jima še ne daje značaja sakrosanktnosti. Po Gregorčičevi logiki bi istotako lahko rekli, da je bil on nevreden sedeti v deželnem zboru, ko je njegov organ — list „Gorica“ — strastno in na najostudnejši način napadal neljube mu člane tedanje večine slovenskih poslancev!! Ako bi se ta praksa uvedla povsodi, potem bi sploh vsaka večina smela uničevati mandate neljube jej manjšine. To pa je vendar proti vsakemu parlamentarnemu načelu in najhujši afront proti volilcem samim, ki so z izvolitvijo izjavili, da hočejo ravno takega poslanca za svojega zastopnika.

Še bolj smešno je dr. Gregorčičevo dokazovanje se slučajem bivšega Gregorinovega protikandidata Josipa Babiča. Dr. Gregorin da je zakrivil naravnost kaznjiv čin nedopustnega vplivanja na izid izvolitve s tem, da je tik pred volitvijo v odprtem pismu, naslovljenem na imenovanega proti-

kandidata, istega pozival, naj pojasni, je-li res — kakor mu je bilo pisano — poročeno — izrekel nevarna žuganja, češ, da ga je dr. Gregorin uničil in da mu dela še dandanes neugodnosti, radi česar, da ima on, Babič, vedno revolver se sabo ter da Gregorina ustrelji, kjer-koli ga sreča, naj si bo po dnevu ali po noči!! V istem odprtem pismu je izjavil dr. Gregorin, da nastopi proti Babiču kazensko pot, ako stvari ne pojasni. Na to je Babič naslednji dan postal pojasnilo listu „Edinost“, ki je tudi lojalno nemudoma priobčilo. V tem pojasnilu je Josip Babič izjavil, da ni res, kar se mu predbaciva in da je to le domišljija njegovih nasprotnikov. S tem je bila afera z Babičem končana in le brezmejna politična strast Gregorčičeva more videti v tem kak kaznen čin, ali pa dejanje, ki bi delalo d.ra Gregorina nevrednega sedeti v deželni zboru.

Na višek parlamentarnega nasilstva pa se je dr. Gregorčič povspel, ko je predlagal, da se volitev Gabrščeka naravnost razveljavi, ne da bi jo odstopili verifikacijskemu odseku. Svoj predlog je Gregorčič motiviral istotako s trditvijo, da Gabršček ni vreden sedeti v goriškem deželni zboru, in to s strastjo, ki je izvirala iz večletnega skrajnega sovražstva proti Gabrščeku. Tudi če bi bil kdo legitimiran za tak nastop — pa bi bila ravno od d.ra Gregorčiča zahtevala najnavadnejši takt in umestna korektnost, da se ne izpostavlja s takim nastopom proti osebi, ki jo notorično sovraži iz dna svojega srca!!

Pa tudi ko bi bilo kaj resnice na tem, kar trdi dr. Gregorčič o poslancih d.ru Gregorinu in Gabrščeku, še vedno nima o njih „vrednosti“ soditi nobena večina in nobena zbornica, marveč jedino le njih volilci.

A ti so že na manifestant način izrekli svojo sodbo, izvolivši ju v novi svojima zastopnikoma. To sodbo bi respektirala tudi Gregorčič-Pajer, ako bi ne bila ravno . . . Gregorčič-Pajer!

Tudi ta je svojim prejšnjim samovlastnostim in nasiljem pridružil novo najhujše, ko je predlog posl. Gabrščeka za prehod na dnevni red preko predloga za povišanje dež. prispevka za italijansko šolo v Gorici odklonil. Taki predlogi morajo imeti vendar prednost pred vsemi drugimi, ker, ako so vsprejeti, eliminirajo vso druge. Pajer pa je s cinizmom samovlastnika izjavil, da je Gabrščekov predlog nedopusten in ga ni hotel dati na glasovanje. To je predsednik, ki gazi brez vsacega obzira vse parlamentarne principe in običaje. A temu atentatu na deželno ustavo je dobrohotno in pritrjevalno azistirala tudi Gregorčičeva stranka, mesto da bi bila nastopila za Gabrščekov predlog, zavedajoč se, da to vendar ne gre, da bi mi dovoljevali velike prispevke Italijanom za njihove trgovske šole, ko oni nečejo dati goriškim mestnim Slovincem niti ene ljudske šole!

Zadnja beseda velja naši vladi! Glasno izjavljamo, da nobena vlada, ki ne spoštuje zakone, ne bi se obotavljala niti en dan, da ne bi neusmiljeno razgnala zbornico, v kateri so se dogodila taka nečuvana nasilja in take vnebovpijoče nezakonitosti!!

In vlada naj slednjič pomisli, do kakih posledic in komplikacij bi moglo priti, če bi — videči, da se sme tako nekažnjeno postopati — večine drugih deželnih zastopov začele posnemati Pajer-Gregorčiča!!

Hrvatska kriza.

Delovanje oseških koalicijskih. — Dve struji v koaliciji. — „Velezdajalec“ Petrovič na svobodi. — Volitve.

Zagreb 5. 10.

—C.— Oseška „Narodna obrana“, glasilo „slavonskega krila koalicije“, javlja da je vodja te skupine dr. Pinterović sporočil glavnemu vodstvu koalicije, naj takoj stopi v dogovore z banom za sporazumljenje. „Narodna obrana“ konstatuje, da do danes vodstvo ni storilo tega. Dr. Pinterović da je dalje izjavil koaliciji, da jej ne preostaja drugega, nego da se odloči: ali za sporazumljenje z banom, ali za prestop v opozicijo. To stališče je svoječasno zastopal tudi poslanec Supilo. Ta je pozival na strnjenje opozicijskih elementov v koaliciji v svrhu boja za stare koalicijske ideale. Tedaj se nam je zdel ta poziv prezgoden. Zdaj ga umejemo, ker navskrižje mnenj v vrstah koalicije postaja vedno očitnejše. V koaliciji je opažati dva elementa. Eni bi hoteli na vsak način pod Tomašičevo okrilje, drugi se istotako odločno protivijo temu. Pa saj smo to že večkrat naglašali. Najnaravnije in tudi najkoristnejše bi bilo torej, da se ti duhovi ločijo, ko že ni med njimi edinstvenega mnenja. To bi bilo v interesu koalicijskih samih toliko bolj, ker de facto niso več edini. Osečani nastopajo samostalno, Zagrebčani zopet samostalno. Nazori njih in družih so si nasprotni. Bilo bi torej le logično, da vsako „mnenje“ samostalno nastopi. Oni, ki so in delajo za to, da se povrne khuenovščina, naj se le odločijo. Kar pristopijo naj popolnoma k Tomašiču, saj so itak že — njegovi! S tem bi se situacija razčistila in začel bi nov boj za pravice hrvaškega naroda. Preprečalo bi se razvoj khuenovščine, ki jo Tomašič fur-tim že uvaja. Koalicija bi to tudi takoj sto-

rila ali večina se plaši novih borb. Dosedanja borba jih je oslabila, oplašila, in postali so malodušni. Pri vsem tem ne dejamo, da se najde elementov, ki stopijo v odločno borbo proti novi khuenovščini, ker narod ne pozabi tako hitro svojih idealov.

„Velezdajalec“ učitelj Petroviča, ki mu je bila vnovič odvzeta svoboda, so ga zopet izpustili na svobodo. S ponovno aretacijo Petroviča je hotel ban Tomašič zastrašiti samostalne Srbe.

Virovitiškemu volilnemu okraju se je pridružil biškupečki, ki ima tudi pet kandidatov. Iz volilnega okraja brložkega so oblasti izgnale nekoga pravnika, pristaša srbske samostalne stranke, zato, ker je agitiral zoper Tomašiča. Ako vlada misli voditi volitve po tem Khuenovem zistemu, se utegne motiti v svojih računih. Ali je to morda tisti Tomašičev „patrijotizem“??!

Konec petrolejskega boja.

—C.— Svoj čas smo v članku „Monopol petroleja“ opozorili čitatelje na ekonomski boj med avstrijskimi petrolejskimi rafinerijami in ameriškimi „Vacuum Oil Company“. Avstrijskim rafinerijam je pretila velika nevarnost od konkurence ameriškega petrolejskega trusta. Avstrijska vlada je bila že odločila uvesti predhodne odredbe proti „Vacuum Oil Company“, katere odredbe bi bile pozneje v temelj za uvedenje petrolejskega monopola.

Nadejali smo se že, da nas vlada za leto dni osreči s petrolejskim monopolom. Motili smo se: avstrijska vlada je v tem vprašanju kapitulirala! Umaknila je vse svoje planirane odredbe, umaknila svoje administrativne odredbe, ki jih je bila izdala proti ameriškim rafinerijam.

Nekateri menijo, da je ta kapitulacija avstrijske vlade v zvezi z diplomatsko intervencijo, ki je sledila znanim odredbam naše vlade proti ameriškemu trustu „Vacuum Oil company“. Drugi pa menijo, da je hotela avstrijska vlada s tem popustljivim postopanjem sondirati teren glede najetja novega ogrskega posojila.

Bilo eno ali drugo — na vsak način se je pokazala slabost avstrijske vlade nasproti ameriškemu trustu. Če je naša vlada umaknila svoje odredbe vsled diplomatske intervencije, potem bi bilo to znak moči ameriške diplomacije nad avstrijsko. Če pa je to delovanje izhajalo naravnost iz trusta „Vacuum Oil company“, je pa trust deloval na druge svoje kapitalistične zaveznike, da so onemogočili ogrsko posojilo v Parizu — in je to bi bil znak moči trusta. Še več: to je dokaz moči ameriških trustov sploh na evropskem kontinentu!

To dejstvo je velike važnosti v narodno-gospodarskem in socialnem pogledu. Pravi nam, da so ameriški trusti razpleli svoje mreže tudi na evropskem kontinentu in da bodo tudi pri nas važen faktor v narodno-gospodarskem in socialnem pogledu. Kaj pomenja to, umeje vsakdo, ki je prečital le par knjig iz narodnega gospodarstva. Umeje, da v tem slučaju nastane nevarnost za ves mali obrt in malo industrijo, ki pri nas itak že samo životarita.

„Trusts“ grede za tem, da centralizirajo poedine industrijske panoge v eno roko in pod eno upravo, ki ima skrbeti le za čim večji dobiček. A to doseza, če uničuje vso konkurenco.

Konsumenti, osobito delavci, dobe po razširjanju „trusta“ v naših krajih nov križ na svoj hrbet, itak že preobloženi z raznimi bremenami.

Dnevne novice.

Vojaške vaje v Srbiji. V sredo so v vseh srbskih divizijah pričele lokalne vojaške vaje, za katere je dovoljen kredit pol mil. dinarjev.

Vojaška godba z Dunaja na potu v Argentinijo. V četrtek je dospela semkaj z Dunaja godba pešpoka „Hoch und Deutschmeister“ ter se na parku „Argentina“ podala v Argentinijo, kjer priredi v raznih mestih koncerte. Godba obstoja iz 58 godcev.

Turški veto proti ministerskemu predsedništvu Venizelosa. Glasom zanesljivih poročil je porta izjavila, da pretrga diplomatske odnose z Grško, ako bi Venizelos stopil na čelo grško vlade, kar je tudi eden vzrokov, zakaj noče Venizelos prevzeti vlade.

Sestanek slovaških dijakov. Iz Požuna: Bivši slovaški učitelj Ivan Čablik pozivlja v vseh slovaških listih, one visoko- in srednješolce, ki so bili radi političnega preganjanja relegirani od državnih šolskih oblastnih, naj pridejo v Požun na sestanek, na katerem bodo sklepali o nadaljevanju študij teh dijakov. Sodi se, da slovaška narodna stranka omogoči relegiranim dijakom, da bodo mogli nadaljevati svoje študije na čeških učnih zavodih. Madjarski listi vidijo seveda tudi v tem zopet — „panslavistično gibanje“.

Politika novega ruskega ministra za vnanje stvari. Iz Petrograda javljajo, da bo novi ruski minister za vnanje stvari Sasanov še bolj gojil dobre odnose z Anglijo, nego njegov prednik; ali tudi z Nemčijo hoče ostati Rusija v prijateljskih razmerah. — Politika Sasanova bo narodna.

Srbski princ Gjorgje se poda, kakor javljajo iz Belegagrada, po zvršetku vo-

jaških vaj na Francosko v svrhu višje vojaške izobrazbe. Prinčevi prijatelji, ki so inozemski podaniki, bodo baje izgnani iz Srbije.

Uvoz argentinskega mesa. Z Dunaja javljajo: Vlada je na prošnjo dunajske občine dovolila za poskus uvoz 25.000 kg argentinskega mesa, ki dospje sredi meseca oktobra. — To je dovolila vlada! pod pogojem, da se meso v Trstu veterinarsko in zdravstveno-policijsko preišče in da se bo meso na Dunaju prodajalo z napovedjo, odkod da je prišlo.

Sestanek nemškega cesarja in carja Nikolaja. — Iz Petrograda poročajo, da se nemški cesar in car Nikolaj sestane jutri v Friedbergu. Cesar pride v nedeljo v Friedberg z malim premstvom in ostane tamkaj dva dni.

Preosnova srbskega ministerstva. Kakor poročajo iz Belegagrada, se je te dni pod predsedstvom kraljevim vršila ministerska seja, na kateri je bilo govora tudi o preosnovi kabineta. Beligradska „Novo Vreme“ je doznalo od zanesljive osebe, da je določeno, da se preosnova izvede še-le, ko se sestane skupščina in ko se to vprašanje pretrese tudi v klubih.

Stolica za kolonijalno geografijo. Povodom stoletnice berlinskega vseučilišča je znani geograf in kolonijalni politik dr. Bans v Lipskem daroval glavnico 150.000 mark (180.000 K) za ustanovitev proforske stolice za kolonijalno geografijo na berlinskem vseučilišču.

Madjarski jezik v vojaškem pravosodju. Iz Budimpešte: Od dobroobveščene strani javljajo, da pride po novem vojaškem kazensko-pravdnem redu toliko na razpravah kolikor pri obrambi do veljave tudi madjarski jezik.

Vojna zračna flotila na Angleškem. Iz Londona: Vojno ministerstvo je napovedalo temeljito preosnovo in povečanje vojne zračne flotile v Farnboroughu. Ministerstvo se bo intenzivneje bavilo s proučevanjem zračne tehnike in ustanovi poseben aeronavtični zbor.

Domače vesti.

V nedeljo vsi na javni shod! Včeraj smo rekli, da posnemajmo goriški izgled glede pripravljanja za ljudsko štetje. Pred vsem nam bodi v izgled dejstvo, da so se velikega shoda v Gorici udeležili pristaši obeh strak, da je torej ob tem skupnoslovenskem vprašanju izginila razlika v političnem mišljenju!

Tako moramo tudi mi, ako hočemo doseči tisti vspeh, po katerem moramo stremiti v življenjskem interesu našega naroda tu ob periferiji.

Neoporečno imajo v Trstu vse slovenske stranke velik interes na tem, da dokažemo na ljudskem štetju svojo ekzistenco in svoje število in s tem svoje domačinsko pravo v Trstu! Naj je že kdo med nami narodnjak, ali krščanski, ali demokratični socialc, vsakemu mora biti v svojem osebnem in v interesu svoje stranke do tega, da se tu uveljavimo kakor narodna individualnost. Naj že kdo sodi o nacionalizmu, kakor hoče, jednega ne sme pozabiti: da je namreč tu naša ohranitev kakor Slovencev podlaga, na kateri slone vse tukajšnje slovenske struje. Čim ne bi bilo tu več Slovencev, ne bi bilo tudi več ne slovenskih narodnjakov, ne klerikalcev, ne socialnih demokratov!

Treba-li eklatantnejega dokaza, da na dobrem vspehu predstoječega ljudskega štetja smo vsi brez razlike interesirani?! Ne vodijo nas torej nikaki strankarski oziri, ko vse tržaške Slovence brez razlike političnega mišljenja nujno prosimo, naj pridejo na nedeljski shod, da se poučimo za skupno in složno delo za skupni in toli važni cilj!

Slovenščina na državnih ljudskih šolah. V II. razredu v ljudski nemški šoli via Annunziata imajo tudi po 2 uri na teden slovenščino, ali do danes nimajo še učitelja za pouk slovenščine. Za italijanske ure ga že imajo takoj od začetka šole, za slovenske ure pa še ne! Vprašamo: kaj in kje je temu vzrok?

Nesramne laži „Piccola“. Čim smo v „Piccolu“ od minule srede prečitali dolgo-vezni članek proti 25 slovenskim tobakarjem, ki da niso hoteli prevzeti v razprodajo Leginega papirja za cigarete — smo bili gotovi, da je ta napad nova „Piccolova“ nesramnost. Sicer ne izključujemo absolutno možnosti, da „Piccolovo“ uredništvo ni namenoma po krivem napadlo slovenske tobakarje, ali verjetno to ni ravno, ako pomislimo, kake falzifikate so že objavljali v tem listu. Že na vse zgodaj je prišlo k nam nekoliko slovenskih tobakarjev, ki so ogorčeno protestovali proti nesramnemu napadu. Izjavili so, da nim ni nikdo ponudil, niti jih ni opozoril na ta novi produkt Lege! Večina tobakarjev ni niti vedela, da tak papir obstoji!

Okolu poludneva se nam je sporočilo, da so še le tekot jutra po napadu „Piccola“ prinesli onega papirja v tobakarne, kjer so ga — kakor trgovci — tudi vsprejeli!

Recimo pa, da je kak slovenski tobakar v Trstu, ki ni hotel sprejeti Leginega papirja v razprodajo: je-li dostojno Italijanov, da radi take malenkosti

apelirajo na c. kr. avstrijsko vlado — naj jim pomaga?!

Sramujte se!

Razmere na tukajšnjem c. k. okrajnem sodišču. Pišejo nam:

Ali smemo reči, da se pravice vsem enako delijo! Ne! Med tem, ko na naših sodiščih popolnoma spoštujejo italijanski in nemški jezik, se tega ne more reči o slovenskem jeziku.

Imel sem te dni opravka na c. k. okrajnem sodišču, v izvršilnem oddelku. Znano je, da morajo sodni uradniki reševati spise v tistem jeziku, v katerem je bil sestavljen prvi spis. Vložil sem v slovenskem jeziku sestavljen izvršilni predlog. Izvršilno dovolilo in druge nadaljne sklepe izvršilnega postopanja sem prejel v slovenskem jeziku. Mislim sem si, da je dotično rešitev na spisu sodnik sestavil v slovenskem jeziku. Kaj še! Motil sem se. Sodnik, oziroma avskultant je rešil spis in nadaljne sklepe v italijanskem jeziku, a poleg na strani je zapisal: sloveno, kar pomeni, da mora nižji pisarniški uradnik prevesti sklep na slovenski jezik. Ker sem več italijanskemu jeziku, sem umel vsebino sklepa. Koliko pa je Slovencev, ki imajo vsak dan opravka na sodišču in ne umejo v italijanskem jeziku pisane rešitve?! Ta sodnik torej ne pozna slovenskega jezika, pisarniški uradnik pa, ki je že tako preveč obložen z delom, mora prevajati spise na slov. jezik!!

Iz tega slučaja je razvidno, koliko se zahteva od slovenskih pisarniških uradnikov, ki niso za svoje delo nič bolj plačani od svojih italijanskih tovarišev, katerih večina ne pozna popolnoma niti enega jezika!! In potem se še drzno tržaški italijanski listi naše uradnike poniževati, češ, da so italijanski uradniki jezikovno — sposobnejši!

Zopet opozarjamo merodajne faktorje, naj tem neznosnim razmeram vendar enkrat storé konec!

Sinoči je bila predzadnja občinska seja. Župan je stopil na prste in se vsedel, pogledal na uro in viknil: „Fantje, zadnji čas je! Sklenimo vse, kar nas najbolj tare“. Svetovalec Mrk je dvignil prste, župan mu je pomignil z brado, naj vstane, nakar je Mrk predlagal: „Tovariši, nove policaje moramo nastaviti“, kar je bilo enoglasno vsprejeto. — Po kratkih viharjih je bila seja prekinjena. Župan je ukazal, naj bo zadnja seja jutri popoldne, pred otvoritvijo „Vinske trgatve“ v „Narodnem Domu“ v Barkovljah, nakar naj začne trgatve. Po kratkem pretepu so se odborniki razšli.

Vsi jutri popoldne k Sv. Jakobu! Jutri ob 4. uri popoldne se vrši na velikem prostoru g. Ivana Preloga (ki je velikodušno stavil svoj prostor na razpolago) pri Sv. Jakobu v ulici dell' Istria veliki ljudski protestni shod proti podraženi živili in zlasti mesa. Kot oficijelna govornika nastopita zastopnik NDO in zastopnica narodnega ženstva. Dolžnost vsakega tržaškega Slovence in iz okolice je, da prihiti na ta shod.

Poroča dr. Josip Mandić; a v imenu slovenskega ženstva gospa Maša Grom.

Narodno ženstvo ima jutri priliko, da povzdigne tudi svoj glas proti neznosni draginji. Vsi jutri popoldne k Sv. Jakobu.

Pouk v slovaških jezikih. Prišla je doba, ko se otvarjajo Talijini hrami, odpirajo razne učilnice, prirejajo mnogovrstne večerne zabave; a prišla je tudi doba, ko ruski kružok otvarja svoje kurze.

Nadejamo se, da prve dni novembra pričnemo z rednim poukom, kajti učne moči za slovenski, hrvaški, češki in ruski jezik že imamo. Sedaj je le na ukaženih naših ljudeh, da se čim prej vpišejo in sicer storé to lahko vsak dan pri vratarici „Narodnega doma“ g. Bičkovi, ali pri čuvaju „Slovenske Čitalnice“ (Narodni dom), kjer so dotične pole za vpisovanje na razpolago.

V kratkem bo občni zbor ruskega kružka in odbor bi do tedaj rad vedel število učencev za razne oddelke in bi rad vse uredil, da bi se na občnem zboru kar naznanile ure in kraj pouka.

Učnina za vsak posamični jezik bo 4 K mesečno!

Ze učiteljice. Učiteljice z zrelostnim izpitom za hrvaške ljudske šole, ali z izpitom za slovenske ljudske šole in hrvaščino kakor predmet, ki še nimajo mesta, naj se obrnejo na c. kr. okr. šolski svet Volosko.

Pozor rojaki! Prejeli smo: Na notico pod tem naslovom v „Edinosti“ od 6. oktobra izvolite priobčiti nastopno pojasnilo:

V prodajalno na oglu ulic Fescolo in in Barriera vecchia je prišla neka gospa, ki je zahtevala mehkega sladkorja v velikih kosih. Na to jej je pomočnik pokazal vse vrste sladkorja, ki ga imamo v prodajalni, ali nobena vrst jej ni bila po godu, češ, da nobena vrst ni taka kakor jo išče ona. Na to je pristopil gospodar in je rekel: Draga gospa, težko da dobite tu takega sladkorja, ker ga, mislim, ne drži noben trgovec. Pač pa ga drže trgovci v Ljubljani sploh, ker so ljudje nanj navajeni. To je bilo vse. — Nobenemu trgovcu pa ne prihaja na misel, da bi se norčeval z odjemalci, naj so že Slovenci ali Italijani.

Državne železnice. — Stična proga Tezzo - državna meja (Primolano)

lokalne železnice Trident - Tezze - državna meja se je otvorila 21. julija t. l. z vlakoma št. 4023., odhod iz Tridenta ob 6. uri 10 minut zjutraj in št. 4020, odhod iz Primolano ob 8. uri 20 minut zjutraj za osebni promet. Promet tovornih vlakov se je pričel 1. avgusta.

Pri tem se je otvorila postaja Tezze za celoten promet in postajo Grigno začasno kakor avstrijska mejna postaja za carinsko službo. Istočasno se je otvorila med postajama Villazano in Pergine ležeča postaja Romcogno za celoten promet.

Dne 5. septembra 1910 se je otvorilo, doslej le za osebni, omejeni prtljažni in blagovni promet, v voznihih nakladah urejeno postajališče Patek tudi za brzovozno in vozno kosovno blago, torej za celoten promet.

Ciril in Metodova družba je zopet prejela od „Prve slovenske zaloge čaja in ruma“ v Ljubljani znesek K 55.— kakor prispevek od družbinega čaja. Ker je naš Ciril in Metodov čaj že priznana izborne kvalitete in se z večjim konsumom prispevek naši družbi še bolj pomnoži, veže torej vsakega Slovenca in Slovenke rodoljubje in lastna korist, da kupuje in izrecno zahteva edinole naš Ciril in Metodov čaj v zavitkih. Dobiva se v vseh trgovinah. Priporočamo posebno zlato znamko, ki jej je vsebina iz najfinejše vrsti čaja.

Danes v soboto 8. okt., zvečer se vrši javno srečanje loterije c. kr. policijskih uradnikov na Dunaju, Schottenring 11. Srečke po 1 K se dobi po vseh menjalnicah loterijah in trafikah.

Želodčne bolezni se nevarno preobrazijo posebno, če se pri malih nerednostih želodca ne vzame ničesar, kar bi se nerednosti odpravilo. Proti tem bi se moralo imeti vedno kako domače zdravilo pri roki. Posebnih uspehov v tem oziru lahko pokaže dr. Rosa Balsam iz lekarne B. Franger c. k. dvornega dobavitelja v Pragi, 203-III. Dobi se v vseh lekarnah. — Glej oglas.

Tržaška mala kronika.

Regnikolo odvedel 20-letno dekle. Orest Gennaro, star 32 let, iz Chioggie, branjevec, je z raznimi žuganji pregovoril 20-letno Ano Skilan, stan. v ulici Torre Cucherna št. 6, da je pobegnila z njim v Italijo. Odvedel jo je v S. Donato pri Mestre in tu jo je posilil. Ko je mati zvedela za beg, je šla za hčerjo in jo privedla nazaj v Trst. Vrnil se je semkaj tudi lopovski regnikolo, a tu je prišel v roke policiji, ki ga je sinoči aretirala in spravila pod ključ.

Samomor v kopeli. Predsinočnjem ob 6. uri je prišel agent German Ragusin v kopel „Oesterreicher“ v ulici Lazzaretto vecchio št. 52 in rekel, da se hoče kopati. Odkazali so mu kabino; ali nekoliko časa potem se je čulo iz kabine tri strele iz revolverja. Hitro so prihiteli uslužbenci kopeli, ki so ulomili vrata kabine in našli Ragusina oblečenega ležati na tleh. Takoj so telefonirali na rešilno postajo in na policijski inšpektorat na državnem kolodvoru. Došli dr. Jacchia je zamogel le konstatirati nastopivšo smrt, a došli policijski uradnik je vzel stvar na zapisnik. Ragusin se je dvakrat ustrelil v usta, tretja krogla je pa zgrešila svoj cilj.

Aretirani radi tatvine. Ivan Versal, rojen leta 1880 v Požunu na Ogrskem, stanujoč v ul. delle Beccherie št. 3., zaposlen kakor tesar pri podružnici tvrdke Fürst iz Dunaja, ki ima svojo delavnico na obrežju Mandracchio in Josip Blaško, roj. 1884 v Plznu, stan. v Salita Promontorio št. 5, tudi zaposlen pri omenjeni tvrdki kakor klepar, sta se dogovorila, da bosta okradla gospodarja in v resnici sta skupno z voznikom Mihaelom Roman, roj. 1882 v Bileku, stan. v ul. S. Vito, 8, ukradla 40 omotov cinka, vrednih 500 K, sta jih naložila na voz omenjenega Romana.

Roman je potem po nalogu obeh tatov skrivaj zakopal cink na zemlji vicolo S. ega gospodarja, Edvina Fischer, v svoj Vito št. 8, da bi ga potem ob ugodni priliki izkopala in prodala. G. Fischer je pa odkril cink in iz zmedenih odgovorov voznika Romana je spoznal, da gre tu za tatvino. Zato je stvar ovdal policiji, ki je sinoči vse tri omenjene poštenjakoviče spravila pod ključ. Vsi so deloma čin priznali.

Aretiran goljuf. Josip Senizza, star 39 let, iz Trsta, bivši sodnik lista ex „Sole“ ex „Luce“ in „Coda del Diavolo“, je človek, ki je vedno živel od goljufij in zvijač. Senizza se večkrat izdaja za doktorja, čeprav ni izvršil niti spodnje gimnazije. V zadnjem času je izvršil v Puli več goljufij in je bil tudi javno oklofut. — Tukajšnje deželno sodišče ga je več časa iskalo radi raznih goljufij, ki jih je izvršil v Trstu, v Istri in v Dalmaciji, sinoči so ga konečno iztaknili in spravili v ulico Tigor.

Zaradi žuganja. Predvčerajšnjim je bila aretirana 37-letna Ana Tarone iz Luga v Italiji, ker je svoji stanodajalki žugala z britvijo, ko jo je ista opozorila, da bo treba na hrani dolžen znesek K 87, tudi plačati.

Navihana tatica. 29-letna hišina Fani Koren iz Ptuja je bila od meseca novembra 1909 do januarja 1910 v službi pri lastniku restavracije „Aurora“. V tej dobi je svoemu gospodarju ukradla prstan z brilanti,

vreden 700 K in denarja v znesku 800 K ter še razne druge dragocenosti. Pri preiskavi njene krivde ni bilo mogoče dokazati in tako je bila zaradi prestopka obsojena le na 12 dni zapore. Po končani kazni odšla je na Reko, kjer se je proti neki prijateljici bahala s prstanom in denarjem. Prstan je imela pri sebi. Njena prijateljica pa jo je naznanila tukajšnji policiji — in ko se je Koren predvčerajšnjim povrnila z Reke, je bila v neki tukajšnji gostilni aretirana.

Poskus samomora. — Natak Josip Daltin, star 37 let, stanujoč v ljudskem prenočišču G. Gozzi se je včeraj z obrežja Pescatori vrgel v morje. Pilotje, ki so se nahajali v bližini, so ga rešili in potegnili iz vode. Ker je bil Daltin zelo razburjen, so poklicali Trevesa, ki ga je odvedel v opazovalnico.

Koledar in vreme. — Danes: Brigita vdova. — Jutri: 21. nedelja po Binkoštih.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17. Cels. — Vreme včeraj: Deloma oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: Sprejemljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura pada.

Naše gledališče.

O burki „Sladkosti rodbinskega življenja“, ki jo bomo videli to nedeljo na našem odru, lahko trdimo, da je to fino delo, elegantne vsebine in krasne salonske opreme. Mnogo je burk, ki bi jih ne mogli tako imenovati, ker imajo največkrat zelo prisiljena in nelogična ter zveržena dejanja, a „Sladkosti rodbinskega življenja“ se odlikuje po lepih in dovršenih nastopih, po zanimivih in zabavnih dialogih, ki morajo vzbujati obilo smeha. Dobra burka tudi ne sme biti predolga.

No, „Sladkosti rodbinskega življenja“ trajajo v pravem življenju le malo časa, in v nedeljo jih bo ob 10. uri v našem gledališču tudi že konec. Vsak se prav lahko še posluži tramvaja.

Tržaška gledališča.

POL. ROSSETTI. Nocoj prvič Verdijeva opera „Rigoletto“.

EDEN. Ob 8. in pol navadna varijetepredstava.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Drevi ob 9. uri se vrše v društveni telovadnici navadne plesne vaje pod vodstvom brata prof. Umeke.

Ustoppina za člane 40 stotink, za nečlane 1 K. Gospice so ustoppine proste. K obilni udeležbi vabi Veselični odsek.

Skupna seja zastopnikov tržaških sokolskih društev radi ustanovitve „Tržaške sok. župe“ se vrši drevi v zgornjih prostorih restavracije Balkan. Na zdar!

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje. Javna dražba, ki se vrši danes 8. t. m. od 8. do 9. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.

Zrcala, mizice, podobe, naslonjači, stoli, stenska ura, lestvo, decimalna tehtnica, varnostna blagajna, barometri in termometri, svetiljke za sobo, oscura, papir za kopiranje, fotografski aparati „Kodak“, fotografske plošče, binoklje, objekti, razvijalci in druge fotografske potrebščine.

NOVA TRGOVINA

s perilom in konfekcijo **Silvio Dorbes**

Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst ima na prodaj

vsakovrstne konfekcije

kakor na primer: srajce, ovratnike, nogovice, spodnje hlače, platno, bombaževino in različne druge drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.

Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst

Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo odprli **svojo lastno gostilno** v Trstu, ulica San Marco šte. 12.

Toči se istrsko vino prve vrste, kakor tudi Senožsko pivo ter Vermouth in Marsala. Mrzta jedila vedno na razpolago. Postrežba točna in cene zmerne. Priporočajo se za obilen obisk **BRATJE LUBIČ.**

„Obrtn. društvo“ v Barkovljah (NARODNI DOM)

razpisuje službo

gostilničarja

Prošnje je vložiti do 23. oktobra 1910 na odbor gori omenjenega društva.

ZAHVALA.

Za vse nam došle izraze tolažilnega sočutja povodom prebritke izgube našega ljubljenega očeta, starega očeta, brata in tasta, gosp.

Simon Kukeca

bivšega posestnika delniških pivovaren v Laškem trgu in Žalcu za mnogobrojno spremstvo nepozabnega pokojnika k večnemu počitku, kakor za krasne cvetke in vence, ki so jih položili cenjeni znanci, prijatelji in sorodniki, zlasti narodni šentjurčani ob krsto rajnega, izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo

Žalujoča obitelj Kucec.

ŽALEC, dne 5. vinotoka 1910.

MODERNO POHIŠTVO!
TRST
ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOGAL ULICE V. BELLINI

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Odlikovana pekarna in sladšćarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh. Prodsjalnica je tudi dobro pres-rljvena z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokate itd. kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinejšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu z odličn. spoštovanjem

Vinko Skerk : Trst :

UGODNA PRILIKA.
V veliki fini botiljeriji in slašćičarni

vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabris)

Bogat izbor najboljih vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slašćice

Cene zmerne. — Postrežba tudi na dom.

Asti Spumante, Refošk, zagrebški Pe-linkovac in Sokol. Posebne vrste: **Ruse** po najzmernejših cenah.

Soba meblavana se odda v najem v ulici S.ta Anastasio 20, pritličje. 1645

Glasovita krojačnica Anton Grosser
TRST, CORSO 21, II. nad.

Bogata izbira blaga tu- in inozemskih (angleških) tvrdk.

Avt. civilni zemljemerec
Kristjan Pertot
se je preselil v Via Commerciale šte. 3
I. nadstropje, Telefon 2376

Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

Plesne vaje v Tržaškem podpornem in bralnem društvu ul. Stadion štev. 19. vršile se bodo vsako nedeljo in praznik, pričnši v nedeljo 9. t. m. naprej od 4. do 8. ure zvečer.

Rojanski odsek tržaškega „Sokola“ naznanja, da plesne vaje pričnejo danes ob 8. uri zvečer in da se bodo vršile vsako soboto od 8. do 11. ure zvečer. Vstopnina za člane je 50 st., za nečlane 60 stotink, Sokolice so vstopnina proste, druge plačajo 20 stotink.

Telovadba za Sokolice prične v ponedeljek 10. ob 7. zvečer in se bo vršila vsak ponedeljek in sredo zvečer od 7. do 9. ure.

Nar. del. organizacija.

sklicuje

v nedeljo, dne 9. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne

velik protestni shod

pri sv. Jakobu na planem.

Odbor N. D. O.

Krajevna skupina NDO „Sv. Marko Sv. Andrej“ priredi, kakor že javljeno, v nedeljo, dne 6. novembra t. l. v „Narodnem domu“ pri Sv. Ivanu svoj drugi koncert s petjem, godbo, igro, srečolovom in plesom. Na tem koncertu bo sodelovalo iz priznanosti bratsko pevsko društvo „Ilirija“ od Sv. Jakoba in Sv. Ivanska narodna godba.

Ker gre ves dobiček v dobrodelne namene, se obrača odbor z vljudno prošnjo na svoje tovariše in drugo slovensko občinstvo, da blagovoli pokloniti kak dar za srečolov. Darove sprejema centrala NDO ul. Lavatoio, 1.

DAROVI

Za ljudsko knjižnico v Šklednju so darovali gg: Olga Sedevčič 5 knjig, Antonija Sancin-Drežar 3 knjige, Dragotin Fonda 32 knjig, Bazilij Sancin 15 knjig in I. Godina Ban 27 knjig. Vsem darovateljem najsrčnejša hvala.

Za moško CM podružnico so darovali ob priliki vpisovanja otroci g. A. Vatovec 3 K, gospa N. N. 2 K, skupaj 5 K; g. A. Kocijančič stražm. v pok. K 3 mesto poslanih srečk. Denar hrani voditeljica CM II. dekl. šole.

Za moško podružnico je daroval g. Rože ob poravnanju računa K 4-15. Srčna hvala!

Za svetoivansko podružnico CMD se je nabralo v rodoljubni hiši g. Schmidta pri odhodnici v vojaške Cirila K 10— v gostilni „Konsumnega društva“ pri cerkvi pri odhodnici v vojaške g. Marc Rudolfa K 2—; h tema je dodal še g. Marc—Korče odbornik izobraž. katoliškega društva 1 K, skupaj K 13—. Da bi se po dovršeni vojaščini vrnila v svoj krog s takim lepim narodnim činom, s kakoršnim sta odšla vama želi odbor.

Vesti iz Goriške.

Goriške obrtnike opozarjamo še enkrat, naj pridejo v soboto dne 8. t. m. ob 8. uri in pol zvečer na prijateljski sestanek v gostilno Molar na Senemem trgu. Namen sestanka je pogovor o izdaji koledarja z oglasi za leto 1911.

Na trgu za živino v Gorici minoli teden je bilo več kupcev iz Italije, ki so kapili živino drago ter jo odpeljali v Italijo. V Italiji stane kilo mesa 2 liri 20 c. Dandanašnji se kmeta skoro naravnost sili v to, da prodaja govejo živino, ker se držijo cene visoko.

Tudi marsikdo, ki nujno rabi doma živino, jo prodaja, ker so cene tako zapeljive. Seveda je to v občutno škodo kmetijskemu gospodarstvu.

Ravnateljem deželne narišnice v Gorici bo imenovan g. dr. Fratnich primarij v bolnišnici usmiljenih bratov, drugo zdravniško mesto zasede baje Slovenec.

Sejm sv. Mihele je pričel v ponedeljek in bo trajal 8 dni. Prvi dan sejma je bilo precej živahno v Gorici. Nekaj barak je na Travniku in na trgu sv. Antona. Okoličanom, ki prihajajo na sejm priporočamo naše zlato geslo.

Trgovine v Gorici se bodo v zimski sezoni zapirale ob 7. uri zvečer.

Vesti iz Istre.

Slovenska trgovina na postaji v Kopru. Slovenci se nikdar ne osamosvojijo, ako bodo vse svoje potrebnosti, ves svoj živež, obleko, orodje itd. kupovali — kakor so to delali dosedaj — v mestu od Lahov. Čim več nas je, temveč potrebujemo; čim več trgovcev imajo Lah, temveč zagriženih političnih nasprotnikov imamo mi, a redimo jih mi sami!

Po trgovinah pa mora Slovenec celo laški tolči, ako hoče, da ga umejo, česa želi.

Sedaj pa so Slovenci otvorili svojo trgovino na najlepšem prostoru na postaji v Kopru, kjer vsak Istran, ki je na potu v Koper, mora videti napis: „Gospodarska zadruga“.

Zadruga je lastnina vseh členov, ki so in ki še pristopijo. Pristopi pa kdorkoli hoče (ako ni posebnega vzroka, odbor ne odklanja nikogar). Vsi udje imajo jednake dobičke po številu vplačanih deležev, ki so po K 100. Deležev sme imeti, kolikor kdor hoče; obrestujejo se mu po 5%, letnih.

Čisti dobiček, ki bi potem še ostal, razdeljen bo na ude po svoti odkupljenega blaga. Kdor manje nakupuje, dobil bo manje od čistega dobička, nego oni, ki dosti odkupuje.

Po koncu torej, rojaki! Sedaj je čas! Na vas je ležeče! Ali hočete priti do samostalnosti, ali pa robotajte še dalje! Potem pa ne tožite, da vam ni bilo prilike za gospodarsko osamosvojenje!

Druge slovenske dežele

Nezgodna na železnici. V torek popoldne je iz Gradca prihajajoči tovorni vlak pri dovozu v mariborsko postajo trčil v tam stoječe vozove. Stroj in 12 voz je bilo poškodovanih. Nezgodna se je pripetila, ker so bile tračnice napačno premaknene.

Mali oglasi

Naznanjam da sem odprl gostilno v ulici San Marco 21. Točim vsakovrstna vina in budjevsko pivo. Mirza in gorka jedila vedno na razpolago. Za cenjeni obisk se priporoča Viktor Količ. 1667

Ljudska kavarna in mlekarna, dobro upeljana se prodaja takoj Kron 800, 400 takoj, ostalo po dogovoru s časoma. Obrniti se v via della Guardia štev. 1, Kavarina. 1657

Soba meblavana se odda takoj v najem. Ulica Barriera 33, I. n. 1657

Soba velika, lepa meblavana, se odda pri slovenski družini v bližini južnega kolodvora. Via Pauliana št. 6, vrata 7. 1959

Prodajalna jestvin in kolonialnega blaga

Ulderico Basso Trst, ulica Farneto 14

Blago vedno sveže in cene zmerne.

ODLIKOVANA tržaška prodajaln. obuvalec

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn. različnih izberov najljepših moških in ženskih obuvalec po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10.— Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10.— Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10 50 Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 10 50

Elaki za dečke 1 K manj. - Vskov. blago I. vrste. Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Mlekarska zadruga

v Senožečah

odda z novim letom mleko v zakup.

Via Santa Caterina štev. 13 Črevljarnica katera se je nahajala na Piazza Nuova štev. 1 (vogal Santa Caterina) se je preselila v Via Santa Caterina štev. 13.

Velika klobučarna G. Doplicher Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijalitet: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport. TRST Corso št. 34.

Nova trgovina z oljem, kisom in milom z bogato izbero sveč vseh kakovosti. Pošilja se po pošti franko na dom. ulica Giulia št. 25. Za obilen obisk se priporoča G. BIAGGINI.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine.

Antonio Alberti

Trst, ulica Ponziana 665 TELEFON 23-56

Zaloga in bogata izbera vsakovrstnih kožuhočin. — Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. — Čisti in pere vsako vrst kožuhovine.

Vinski trgovci in krčmarji

Pozor!

Kadar kupujete vino, grozdje ali tropinsko žganje se pripravite, da se obrnite na-me. Obrnite se osebno ali pisмено. Imam pristna naravna vina, ki so bila na razstavi v Parizu odlikovana z zlato krono, zlato medaljo in križcem ter častno diplomom. Na razpolago je več pohvalnih pisem v mojej pisarni.

Vrhu tega dam omemu, ki bi bil v stanu dokazati, da vina v mojej kleti niso n ravna in pristna. 1000 kron. — Zaloga vina v Poreču, ulica Grande št. 320 (Istra). — Se priporoča udani

Martin Srebot.

Zaloga tu- in inozem. vin, šprita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst (Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoškega šampanjca, penecih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Run, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, alivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco. Razprodaja od pol litra naprej.

Ivan Godina

stavbni klepar TRST - ulica Scussa štev. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela: kakor n. pr. s avbna, pomorska in obrtna. Poprave iz bandona, cinko, medena, bakra itd. se izvršujejo točno in solidno.

KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Prodaja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin i. t. d. vse to po najnižjih cenah.

RIHARD NOVAK & C. Pekarna in slašičarna s prodajo moke TRST - ULICA FARNETO ŠT. 13 Postrežba: točna. CENE ZMERNE.

Mlad učitelj z deželo se želi seznaniti z inteligentno gospodično v srho ženitve. Ponudbe, če je mogoče s sliko na Inštrati oddelek Edinosti pod „Vztrajnost“. 1664

Mihael Pahor BAZOVICA. Trgovina jestvin moke, otrobov, mla, syeč, olja, kisa itd. Oljuate barve in barve z vodo za zldove itd.

Specijal. gumij. predmetov

Elastične nogovice, kilni pasi, pasi irigatorji, sosenzorji, gum. rjuhe, cevi za vino, vodo, plin OVATA. Prodaja in poprava črevljev iz gume ter gumijevih predmetov.

Higijenični predmeti

GENE ZMERNE. CENE ZMERNE Federico Steindler, Acquadotto 14.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar štv. 65 Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste. SPREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH. Delo dobro in zajamčeno. Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

Velik izbor

Izdelanega perila, ovratnikov, zapestne srajce, nogavice in rokavice. — Žepne rute tucat od Kron 1 dalje. — Rokavice iz kože od K 2-30 dalje. Dežniki od Kron 2-50 dalje. — Vse to se dobiva v NOVI PRODAJALNICI ENRICO ZERQUENICH Trst, Passo S. Giovanni 2 (Nasproti Novim obokom)

GOSTILNA

„Al Cigno“

Trst, ulica Giorgio Vasari 12 (na vogalu ulice Giuseppe Parini)

toči najbolji kraški teran, belo vipavsko in črno istrsko vino. — Vedno sveže Budjeviško pivo. — DOMAČA KUHNJA. — Cene zmerne. Postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča Anton Bolé.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher zoboždravnik || koncesij. zobni tehnik

TRST ulica della Caserma št. 13, II. n.

Svetloba stotih sveč

a stroškom 1/2 stotinke na uro. Brez tekočine, brez dima, brez vsake mrežice. — Luč na benzin „TITUS“ je najbolji, najbolj perfektni in najbolj ekonomični način razsvetljave. Cenik zastoj.

GASPARI & MICHELICH ulica F. Venezian št. 16, Trst. TELEFON 24-19

Umetni : fotografični atelje

pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo štev. 42 (pritličeje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgleje, pesnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakatero fotografije.

Radl udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.